

Asia: VN/33260/2024

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä; Ihmiskauppadirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpano

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomiot rikoslain 25 luvun 3 §:ään ehdotettavasta muutoksesta (sijaissynnyttäjäksi saattamista koskevan teon tarkoituksen lisääminen ihmiskauppaa koskevaan pykälään)

-

2. Huomiot rikoslain 25 lukuun ehdotettavasta uudesta kriminalisoinnista (ehdotettava uusi 3 d §: ihmiskaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttö)

a) Rangaistavuuden ala

b) Rangaistusasteikko

c) Muut huomiot

Kriminalisointi perustuu suoraan muutosdirektiiviin ja on sinällään perusteltu. Esitetyn sääntelyn soveltamiseen liittyy seikkoja, jotka ovat ongelmallisia muun lainsäädännön sekä sopimusvelvoitteiden noudattamisen kannalta. Teon rangaistavuus edellyttää tahallisuutta. Muistosta jää kuitenkin hieman epäselväksi, millaista tahallisuutta siinä tarkoitetaan. Luonnoksen mukaan tahallisuus olisi näytettävä toteen kussakin yksittäistapauksessa kulloinkin käsillä olevan, juuri kyseistä tapausta koskevan näytön perusteella kokonaisharkintana tehtävän todistusharkinnan mukaisesti. Teon rangaistavuus ei kuitenkaan edellyttäisi, että asiassa olisi annettu tuomio ihmiskaupasta tai törkeästä ihmiskaupasta.

Voimassa oleva hankintalainsäädäntö ei mahdollista tarjoajan poissulkemista ilman langettavaa tuomiota. Edes vireillä oleva oikeudenkäynti ei ole riittävä peruste sulkea tarjoajaa kilpailutuksesta. Yritysten keskinäisissä suhteissa pelkkä epäily väärinkäytöksistä ei yleensä oikeuta purkamaan voimassa olevia sopimuksia. Jotta yritykset ja yksityiset henkilöt voivat toimia laillisesti kaikissa tilanteissa, on rangaistavuuden ala määriteltävä tarkasti.

3. Huomiot rikoslain 25 luvun 10 §:ään ehdotettavasta muutoksesta (ehdotettavaa uutta ihmiskaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttöä koskevaa kriminalisointia koskeva lisäys oikeushenkilön rangaistusvastuun soveltamisalaan)

Muutosdirektiivi edellyttää rangaistavuuden ulottamista oikeushenkilöihin. Edellä 2 kohdassa mainittu vaatimus määrittelyn tarkkarajaisuudesta pätee myös oikeushenkilöiden rangaistusvastuuseen.

4. Huomiot pakkokeinolakiin ja poliisilakiin ehdotettavista muutoksista

-

5. Huomiot oikeudenkäymiskaareen ja esitutkintalakiin ehdotettavista muutoksista

-

6. Huomiot ihmiskauppadirektiivin muutosdirektiivin säännöksistä, joiden ei mietinnössä katsota edellyttävän lainsäädäntömuutoksia

a) 11 artikla

b) muut muutosdirektiivin säännökset

-

7. Huomiot ehdotusten vaikutuksista

-

8. Muut huomiot

-

Räsänen Mikko
Elinkeinoelämän keskusliitto EK